

ÅRSMELDING 2012 - HEDMARK FYLKESMUSEUM

Årsmelding Hedmark fylkesmuseum 2012

ORG. NR: 994 933 272 - STIFTET: 10. DESEMBER 2009

AKSJONÆRER

Følgende institusjoner og organisasjoner er aksjonærer i Hedmark fylkesmuseum AS:
Hedmark fylkeskommune
Stiftelsen Norsk Skogmuseum
Stiftelsen Domkirkeodden
Stiftelsen Glomdalsmuseet
Stiftelsen Nordøsterdalsmuseet
Stiftelsen Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal
Prøysenhuset eid av Ringsaker kommune
Stiftelsen Norsk Utvandremuseum og Forskningscenter
Stiftelsen Trysil/Engerdal Museum

LEDELSE

Administrerende direktør

Harald Jacobsen

Avdelingsdirektører

Knut Djupedal - *Norsk Utvandremuseum*
Stig Hoseth - *Norsk Skogmuseum*
Kari Sommereth Jacobsen -
Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal
Jan H. Jørgensen - *Glomdalsmuseet*
Magne Rugsveen - *Domkirkeodden*
Espen Skjærbacken - *Domkirkeodden*
(konstituert 1.1 - 1.6)

Guro Rønningsgrind - *Nordøsterdalsmuseet (konstituert avdelingsdirektør)*
Anne Strømmen - *Prøysenhuset*
Ingrid Ø. Vibe - *Trysil/Engerdal museum*

Administrasjon

Administrasjonssjef Kari Tyseng
Kommunikasjonsrådgiver Stine Skrutvold Skjæret (permisjon)

TILLITSVALGTE

Styremedlemmer

Yngve Astrup, *styrets leder*
Brita Brenna, *nestleder*
Line Alfarrustad
Axel Krogvig
Roger Seeman Erlandsen, *1. vara*
Anne Eriksen, *2. vara*
Laila Grastvedt, *ansattrepresentant*
Håkon Tosterud, *ansattrepresentant*
Vigdis Vingelsgaard, *ansattrepresentant, vara*
Jens Jørgen Stramrud, *ansattrepresentant, vara*

REVISOR

KPMG AS v/statsaut. revisor Kjell Kulvedrøsten

Styret fra venstre: Håkon Tosterud, Yngve Astrup (styreleder), Axel Krogvig, administrerende direktør Harald Jacobsen
Foran fra venstre: Brita Brenna, Vigdis Vingelsgaard (vara) Line Alfarrustad. Olav Aaraas og Laila Grastvedt er ikke til stede.

Innhold

- S. 2 FAKTA OM MUSEET
- S. 4 ORGANISASJON OG RESSURSER
- S. 6 SAMLINGSFORVALTNING
- S. 8 PUBLIKUM OG FORMIDLING
- S. 12 FORSKNING OG KUNNSKAPSPRODUKSJON
- S. 14 TEKNISK DRIFT OG VEDLIKEHOLD
- S. 18 STYRETS BERETNING
- S. 21 ÅRSREGNSKAP 2012
- S. 29 REVISORS BERETNING
- S. 30 OM AVDELINGENE

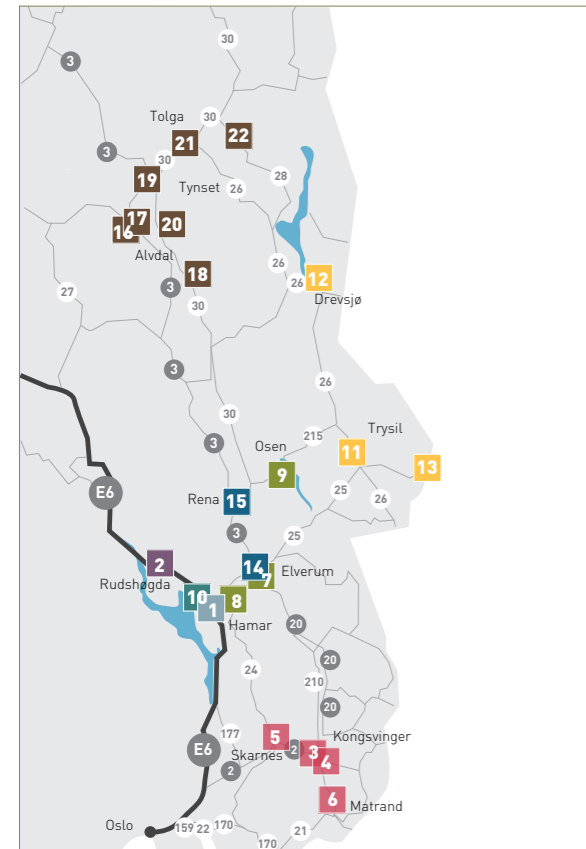
Vandretstillingen «Den lengste reisen» åpnet på Glomdalsmuseet med HM kong Harald til stede 21. september. Utstillingen viser kongefamiliens flukt og eksiltilværelse 1940-45.

Hedmark fylkesmuseum AS ble stiftet 10.12.2009 som et driftsselskap for følgende museer i Hedmark: Domkirkeodden, Glomdalsmuseet, Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal, Nordøsterdalsmuseet, Norsk Skogmuseum, Norsk Utvandrer-museum, Prøysen-huset og Trysil/Engerdal museum.

Hedmark fylkesmuseum er blant Norges største museer, med stor geografisk spredning og store forskjeller i størrelse og faglig retning ved museumsavdelingene.

- 1 NORSK UTVANDRERMUSEUM**
 - 2 PRØYSENHUSET**
 - 3 KVINNEMUSEET – MUSEENE I GLÅMDAL**
 - 4 Kongsvinger Museum**
 - 5 Odalstunet**
 - 6 Eidskog museum**
 - 7 NORSK SKOGMUSEUM**
 - 8 Klevfos Industrimuseum**
 - 9 Sørlistøa Fløtermuseum**
 - 10 DOMKIRKEODDEN**
 - Hedmarks-museet/Pilgrimssenteret
 - Kirsten Flaggstad-museet
 - 11 TRYSIL/ENGERDAL MUSEUM**
 - 11 Trysil Bygdetun
 - 12 Blokkodden Villmarksmuseum
 - 13 Støa kanal
 - 14 GLOMDALSMUSEET**
 - 15 Sandbeck-kroken
 - 16 NORDØSTERDALSMUSEET**
 - 16 Aukrustsenteret
 - 17 Husantunet
 - 18 Rendalen bygdemuseum
 - 19 Museums-sentret Ramsmoen
 - 20 Tyllidalen bygdetun
 - 21 Dølmutunet, Tolga
 - 22 Os museum
- E Europavei
20 Riksvei
○ Fylkesvei

HEDMARK FYLKESMUSEUMS FORMÅLSPARAGRAF:

«Selskapet er et driftsselskap for aksjonærenes arbeid med innsamling, bevaring, forskning, forvaltning og formidling av natur- og kulturhistorie, herunder aktuelle fag- og forvaltningsoppgaver iht. lov eller separat beslutning, samt ivareta nasjonale og internasjonale oppgaver. Arbeidet skal tilstrebe høy kvalitet og sterke fagmiljøer i formelle og uformelle nettverk, og utøves i samsvar med aksjonærenes formålsparagraf. Selskapet skal kunne påta seg driftsansvar for andre museer, samt drive enhver virksomhet som henger sammen med foranstående.»

Hedmark fylkesmuseum er i sitt tredje driftsår i 2012. Etableringen av fire strategiske fora på tvers har ført til bedre samhandling i organisasjonen. Det har blitt etablert en felles dataplattform for alle avdelingene, og fokus har dreiet mer mot å gjennomføre strategier og leve opp til museets visjon:

KUNNSKAP OM FORTID – ENGASJEMENT I SAMTID

Organisasjon og ressurser

Fylkesmuseets drift preges fortsatt av kartlegging og etablering av felles administrative rutiner, strukturer og tilrettelegging for samhandling.

STRATEGISK IKT

Strategisk plan for Hedmark fylkesmuseum AS for 2011-14 fokuserer på IKT som en grunnleggende forutsetning for måloppnåelse. IKT var derfor et prioritert innsatsområde også i 2012.

Hedmark fylkesmuseum AS ble i 2011 medeier i Museums-IT, som nå er totalleverandør av IKT driftstjenester for museet. Det første driftsåret for MuseumsIT AS forløp meget tilfredsstillende, uten vesentlige uhell eller nedetid.

Den grunnleggende infrastrukturen ble i 2012 fullført ved at Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal, Trysil/Engerdal Mu-

seum og Glomdalsmuseet ble integrert. Også Gyldenborg i Kongsvinger ble tilknyttet. Ved alle avdelinger i fylkesmuseet ble det foretatt nødvendig oppdatering av maskinparken. Infrastruktur og maskinvare har god standard ved årsskiftet.

Windows-plattformen og Officepakken har blitt oppgradert. I den forbindelse er det foretatt opplæring av 75 medarbeidere. Av utviklingsarbeid innen IKT er det grunn til å nevne forberedelser til anskaffelse av felles butikk-booking system.

ARBEIDSMILJØ OG PERSONALE

Hedmark fylkesmuseum legger vekt på å skape et godt arbeidsmiljø.

Ledelse og organisasjonstillitsvalgte har i 2012 gjennomført åtte møter. Fylkesmuseets arbeidsmiljøutvalg har gjennomført tre møter. Det er ni stedlige verneombud, hvorav ett hovedverneombud. Fylkesmuseet har egen verneleder. Det

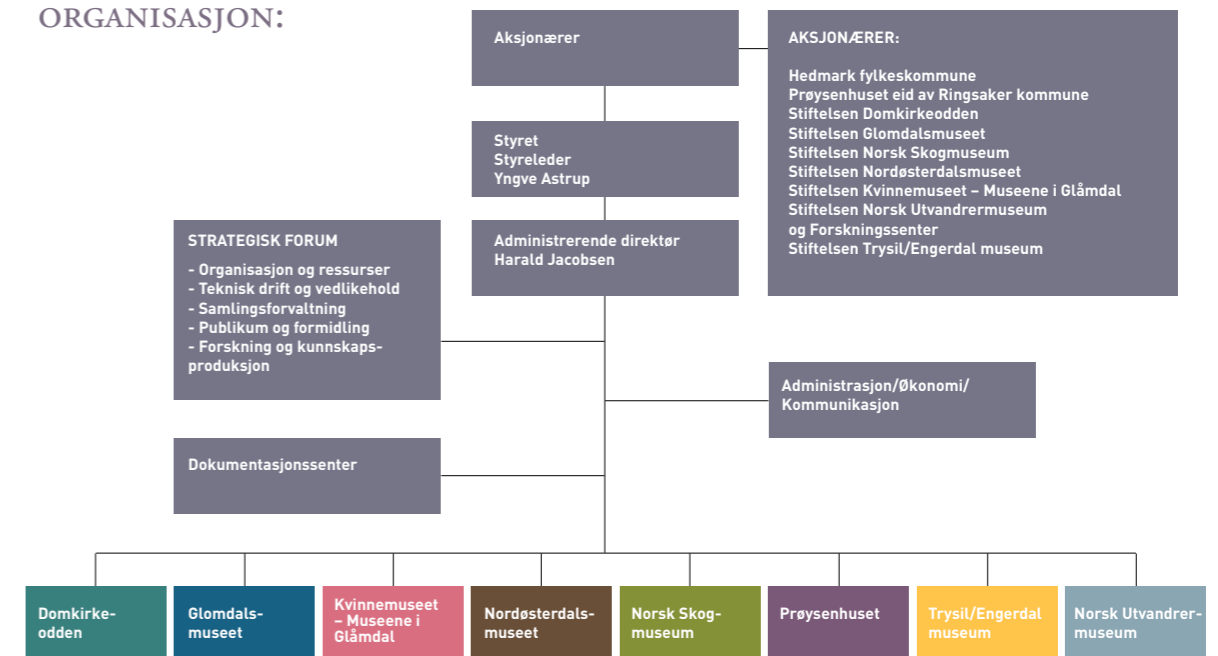
er avholdt tre allmøter, hvorav ett fokuserte på de ansattes situasjon i en organisasjon i stor endring.

Museet har avtale om bedriftshelsetjeneste med Medi3 Innlandet for ordinære medisinske undersøkelser og kartlegging av arbeidsmiljøet. De ansatte har utover helsekontroll, vært gjennom en kartlegging av arbeidsmiljøet som vil danne grunnlag for hvordan det videre arbeid innenfor dette feltet skal videreføres.

For Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal er det iverksatt tiltak for bedring av arbeidsmiljøet ved flytting av arbeidsplasser til bygget Gyldenborg. Fellesadministrasjonen ved Hedmark fylkesmuseum har fått utvidet arealer og en bedret arbeidssituasjon.

Det har vært en sentral sak i 2012 å ta vare på de ansattes interesser i forbindelse med at Ringsaker kommune trekker Prøysenhuset ut av fylkesmuseet. Situasjonen har medført stor usikkerhet og frustrasjon for ansatte, og har påvirket arbeidsmiljøet negativt ved Prøysenhuset.

ORGANISASJON:

Samlingsforvaltning

Hedmark fylkesmuseum er spredt på 63 steder og forvalter i dag rundt 500 antikvariske bygninger, over 170 000 gjenstander, 1 490 hyllemeter privatarkiv, rundt 4,2 millioner foto og 152 000 bøker. Samlingenes tilvekst i 2012 var på omtrent 1 200 gjenstander, i overkant av 100 000 foto, 150 hyllemeter arkivmateriale og omtrent 700 bøker.

Hedmark fylkesmuseum har som mål og følge opp gjenstandssamlingen både i henhold til egne mål og myndighetenes forventninger. Forum for samlingsforvaltning er ansvarlig for organisering og utvikling av samlingsforvaltningen, og har også som formål å drive kompetanseoppbygging.

Arbeidet med tilstandsregistrering for antikvarisk bygningsmasse og ny plan for samlingsforvaltning ble prioritert i 2012. Det ble også arrangert seminar om friluftsmuseenes bygninger.

I 2012 ble det utført tilstandsundersøkelser for alle bygninger ved Trysil Bygdetun, Engerdal Museum, Odals-tunet og for de fleste antikvariske bygningene ved Norsk Skogmuseum. Ved utgangen av 2012 var 1/4 av bygningene undersøkt. Kartleggingen videreføres i 2013.

ÅRSMELDING 2012 - HEDMARK FYLKESMUSEUM

GJENSTANDER FORDELT PÅ AVDELINGER - Totalt 170 254

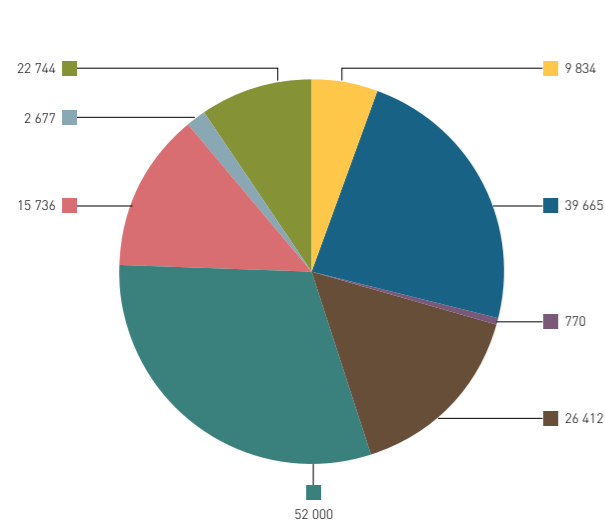
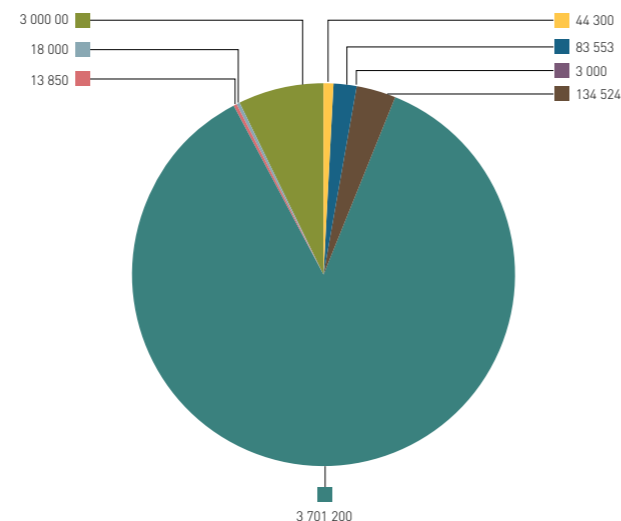

FOTO FORDELT PÅ AVDELINGER - Totalt 4 298 427

Hedmark fylkesmuseum vedtok våren 2012 å opprette en **dokumentasjonsenhet** med virkning fra 1. januar 2013. Seksjonsleder og bevaringsavdelingen inngår i dokumentasjonsenheten. I 2012 besto arbeidet i å utrede og planlegge organisasjonsmessig plassering og oppstarten av dokumentasjonsenheten.

Seksjonsleder for **dokumentasjonsenheten** overtok koordinering av planarbeidet for etablering av nytt **fellesmagasin**. Ved utgangen av året var en mulighetsstudie på forprosjektnivå ferdigstilt. Det ble også utarbeidet en oversikt over hvilke eksisterende magasin som skal videreføres. Samtidig ble det arbeidet med idéskisse til nybygg for **fellesadministrasjon** og **dokumentasjonssenter**.

Bevaringsavdelingen har i løpet av året utført konservering av gjenstander ved Glomdalsmuseet, Norsk Skogmuseum, Nordøsterdalsmuseet og for Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal. På Domkirkeodden ble det utført kontroll med klima i magasin og utstillinger. Det ble også utført eksterne tilstandsundersøkelser i Biri kirke og ved Norsk Fjellsprenningsmuseum.

I løpet av første kvartal 2013 vil databasen for samlingsforvaltning **Primus** være implementert i alle museets avdelinger. Undersøkelser av samlingene viser store etterlep når det gjelder registrering og digitalisering.

Arbeidet med tilstandsregistrering av antikvariske bygninger ble prioritert i 2012.

Publikum og formidling

I mai 2012 presenterte Hedmark fylkesmuseums sin første kommentarutstilling «Get over it – Ungdom i Hedmark om 22. juli, innvandring, og rasisme».

Utstillingen tok utgangspunkt i rosetogene og stemningen i media etter 22. juli, og budskapet om at terrorhandlingen skulle følges opp med mer inkludering, mer kjærlighet og mer demokrati. Det ble utført en spørreundersøkelse av elevenes holdninger i forkant som dannet grunnlag for utstillingen. Utstillingen var også et tiltak under ICOMs 'International Museum Day' og sto på alle avdelinger det siste halvåret av 2012. Administrerende direktør i Hedmark fylkesmuseum, Harald Jacobsen, åpnet utstillingen. Tema-tikken ble også belyst gjennom en paneldebatt.

UTSTILLINGER OG FORMIDLINGS-TILBUD

Hedmark fylkesmuseums avdelinger viser en rekke nye utstillinger hvert år. Følgende utstillinger er blitt vist i beretningsåret:

På Klevfos Industrimuseum åpnet **Munch-senteret** 3. juni. Senteret er etablert av Løten kommune og driftes av Klevfos. Senteret består av utstilling, barnekunstverksted og Munch-stien.

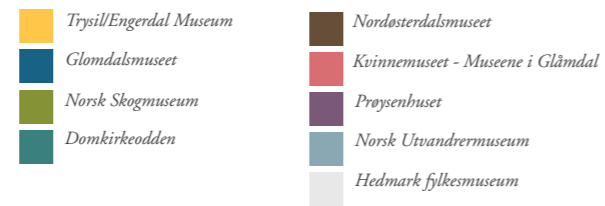
Militærutstillingen **Fra sverd til stridsvogn** ble åpnet på Glomdalsmuseet av forsvarssjef Harald Sunde 8. september. Denne permanente utstillingen tar for seg Hedmarks militære historie de siste 1 000 år.

Vandreutstillingen **Den lengste reisen**, laget av Nasjonal-museet, som en gave til kongeparets 75-årsdag fra regjering og Stortinget, ble åpnet på Glomdalsmuseet med HM kong Harald til stede 21. september. Utstillingen viser kongefamiliens flukt og eksiltilværelse 1940-45.

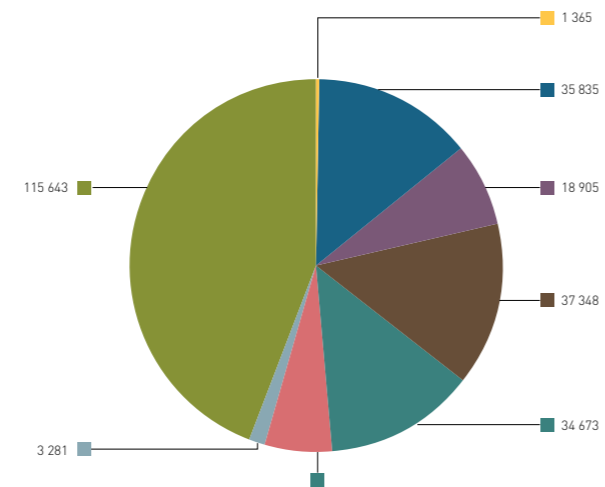
På FN-dagen 24. oktober åpnet utstillingen **Vietmark** på Glomdalsmuseet, en utstilling om vietnamesere i Hedmark. Utstillingen inneholder dragedanskostymer fra museets egen samling.

Fotoutstillingen **Ut i vår hage**, med fotografier fra Urte-hagen og Domkirkeodden åpnet på Hedmarksmuseet i mai. Utstillingens fokus er de levende kunstverkene i naturen.

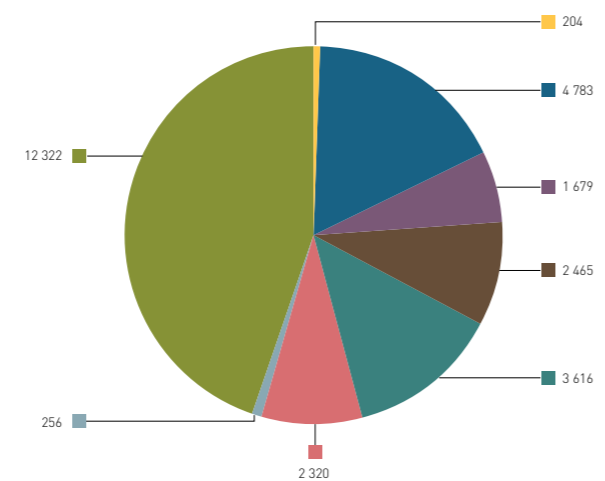
På Kvinnemuseet har utstillingen **Roser og ruter på vandring** vært vist. Dette er en utstilling om drakttradisjoner, mønster og motiver fra ulike verdenshjørner.

BESØK FORDELT PÅ AVDELINGER - Totalt 262 142

BARN OG UNGE I ORGANISERT UNDERVISNING - Totalt 27 645

ÅRSMELDING 2012 - HEDMARK FYLKESMUSEUM

Kongsvinger Museum har vist fotoutstillingene **Kongsvingerbanen 150 år og City walk – city talk**. Det er gjennomført en jubileumsutstilling i anledning **Skinnarbøl skolemuseums** 150-årsjubileum. Eidskog Museum har vist utstillingen **Musikk i Eidskog**, og Odalstunet har hatt utstillingen **Fra våre magasiner**.

Fotoutstillingen **Samenes åtte årstider** produsert av Glomdalsmuseet, har blitt vist i tilknytning til den samiske gjenstandsutstillingen i resepsjonsbygget på Blokkodden Villmarksmuseum.

Nordøsterdalsmuseet har produsert og vist utstillingen **Hesten, drag og doning – bruken før og nå**.

Den unge Kjell Aukrust var årets sommerutstilling på Aukrustsenteret. Den inneholdt malerier fra 1930-40 årene. Det er første gang maleriene er presentert samlet.

De to første delene av Norsk Skogmuseums nye utstilling **TRÅKK i mangfoldig natur** ble ferdigstilt i 2010 og 2011. I 2012 er det arbeidet med siste store delen av utstillingen som skal stå ferdig i 2013.

I mai presenterte Hedmark fylkesmuseum sin første kommentarutstilling «Get over it – Ungdom i Hedmark om 22. juli, innvandring og rasisme».

DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN OG ANDRE SKOLETILBUD

Domkirkeodden har mange skoleopplegg gjennom året. Mer enn 3 000 elever besøker blant annet **En dag i middelalderen** og **Pilegrimer i Hamarkaupangen**.

Trysil/Engerdal museum har gjennomført **Innblikk i steinalderarkeologi** for ungdomsskoleelevene i Trysil ved Jaspisbruddet i Flendalen, og en skogdag for skolebarn fra Engerdal på Blokkodden Villmaksmuseum.

Eidskog Museum har et **skoleopplegg innenfor kultur** og et omfattende opplegg i lyrikeren **Hans Børlis barndomshjem**. Odalstunet gjennomfører et årlig DKS-program på Sagstua skolemuseum, forfatteren **Sigurd Hoels barndomshjem**. På Kvinnemuseet ble det i september arrangert **folkedanskurs** for skoleelever og voksne med folkedansgruppa Sølja.

Alle 4. klassingene i Stange kommune har besøkt skolestua på Norsk Utvandremuseum. Elevene får delta i en skoletime der undervisningen delvis foregår på engelsk og de får oppleve hvordan det var i en **norsk-amerikansk skole for 100 år siden**.

Naturskolen på Norsk Skogmuseum har gjennomført 61 temadager for grunnskolen og barnehage fordelt på 16 tema. Temadagene har hatt 8 210 besøkende.

På Glomdalsmuseet er temadagene **om nasjonale minoriteter** for videregående skole videreført. Formidlingsopplegget Vandriar – et glimt av taterlivet i gamle dager er et samarbeid mellom Glomdalsmuseet og DMMH, NAFO og HFK. **Seterdager** og **Julestue** som skoleopplegg.

Prøysenhuset arrangerte i januar **Barnetimen for de største** - et DKS-opplegg for alle førsteklassingene i Stange kommune.

ARRANGEMENTER

Kvinnemuseet markerte **Kvinnedagen 8. mars** med kåseri ved Heidi Linde om kvinneroller i film, litteratur og i virkeligheten. Konsert med koret «Kvinnfolk» fra Arvika.

Odalstunet arrangerte **Liv i stuene** i juni. **Jul i stuene** om den travle førjulstida og julefeiring fra tida rundt 1900-tallet ble arrangert i desember.

Eidskog Museum arrangerte **Historisk sagdag** på Gaustadsjøsa i juni.

Domkirkeodden samlet mer enn 7 000 personer på **Middelalderfestivalen**, noe som gjør den til en av landets største middelalderfestivaler. To nye arrangementer ble introdusert i 2012: **Liv i stuer og tun** og **Jul i Borggården**.

Kirsten Flagstad-museet gjennomførte **Flagstadfestivalen** i samarbeid med Musikkens Venner.

Prøysenhuset har hatt en **familiesøndag** hver måned med opplegg som **En vårdag ved Prøysenstua**, **Barnebokdag** og **Teskjekkjerringa**. I tillegg er **Prøysenfestivalen 2012** gjennomført. **Prøysenspelet** gikk for fulle hus under festivalen.

Aukrustsenteret hadde Kjell Aukrusts tekster og forfatterskap som hovedtema på arrangementet **Å leve det er fali det**, som gikk over to dager, med konserter, foredrag og opplesning.

Trysil/Engerdal museum arrangerte **Snart jull!** i desember på Trysil bygdetun, med presentasjon av **Pepperkakebygda 2012**, små utstillingstablåer i husene med tema juleforberedelser og julefeiring i gamledager, juleverksted for barna og forskjellige førjulsaktiviteter.

Norsk Utvandremuseum markerte **10-årsjubileet for Den norske Utvandringens minnekirke** i august med festgudstjeneste ved biskop Solveig Fiske.

Glomdalsmuseet arrangerte **Veterandagen** i juni i samarbeid med Elverum Våler MC klubb, Torsdagstreffen og Motorveteranene Hedmark. Ferdinand Porsche og hans resultater var tema. **Liv i stuene** i juni ble bygget rundt temaet rengjøring og vedlikehold av hus og tekstiler. **Dyras dag** i juli fokuserte på sauene. På **Seterdagen** i august var det liv og røre på setrene og i koiiegrenda. Julearrangementene ble i 2012 en **Julestue**, **Taternes julekonsert** og den nye **Juletreffesten**.

De 50. **Nordiske Jakt- og Fiskedager** på Norsk Skogmuseum ble arrangert i august. Arrangementet ble besøkt av 33 200 personer. Museets **Fluefiskedager** hadde et besøk på 1 200 personer.

Bildet til høyre: Glomdalsmuseets militærhistoriske utstilling «Fra sverd til stridsvogn» ble åpnet i september og gir en historisk oversikt over militærhistorien og krigshistorien i Hedmark, med de nasjonale og internasjonale forhold som bakteppe.

Forskning og kunnskapsproduksjon

Hedmark fylkesmuseum mål er at forskning og økt forskningsaktivitet skal være en viktig del av museets arbeidsfelt og strategiske tenkning. Det er derfor etablert et forskerforum med en egen forskningskoordinator. Det er også etablert et eget forskningsråd for å styrke forskningen. Med i rådet er professor Anne Eriksen, UiO, professor emeritus Ragnar Pedersen, UiO, førsteamanuensis Eirinn Larsen, BI, og førstekonservator Magne Rugsveen, Hedmark fylkesmuseum.

Årets store prosjekt har vært å utarbeide **en egen plan for forskning og kunnskapsproduksjon**, der første del ble vedtatt av museets styre i mai. Det arbeides nå for å ferdigstille del to i 2013.

Årets andre store prosjekt har vært **planlegging og gjennomføring av et skrivekurs** for 14 påmeldte konservatorer/fagkonsulenter. Forskningsrådets medlemmer har vært involvert i kurset, sammen med førsteamanuensis Roar Lishaugen UiO. Skrivekurset skal resultere i vitenskapelige artikler som skal utgis i fylkesmuseets første publikasjon høsten 2013.

Fra 2011 har Hedmark fylkesmuseum hatt en **doktorgradsstipendiat** ved UiO. Det er Bjørn Sverre Hol Haugens doktorgradsprosjekt «Virkningsfulle tekstiler fra 1700-tallet – engelsk kulturproduksjon for norsk smak».

Fylkesmuseet har fordelt to **interne forskningsstipend** på 35 000 kroner hver. Disse gikk til et prosjekt om vareplomber i Hamarikaupangen, og prosjekt om Klevfos Cellulose- & Papirfabrikk.

PROSJEKTER

Nordøsterdalsmuseet har arrangert **fagseminar om folke-musikk**. Tema var tradisjons- og folkemusikk med særskilt fokus på Nordøsterdalen. Hedmark musikkarkiv var også representert på seminaret.

Glomdalsmuseet avsluttet høsten 2012 et **innsamlings-, digitaliserings- og formidlingsprosjekt om romani-folkets/taternes kulturminner**. Det er registrert nærmere 50 fysiske og immaterielle kulturminner som er digitalisert og merket av på digitale kart som er tilgjengelige fra museets nettside. Det **immaterielle kulturminneprosjektet** «Historier ved bålet» er videreført. Begge prosjektene er støttet av Norsk kulturråd.

Dokumentasjonsprosjekt om den **vietnamesiske befolkningen i Hedmark**. Prosjektet omfatter personer med flyktningebakgrunn, arbeidsinnvandrere, familie-gjenforente og vietnamesere født i Norge.

Domkirkeodden har pågående datainnsamling og **forskningsforberedende arbeid om Hamarikaupangen** som en del av arbeidet med artiklene i skrivekurset. Det arbeides også med å **systematisere samlingen av kokebøker**.

Norsk utvandremuseum har fortsatt **Interregprosjektet** «Ny i indre Skandinavia» sammen med svenske og norske aktører.

Norsk Skogmuseums bokprosjekter om **skog og fløting**: «Den menneskeskapt skogen» og «Om fløting i Skiensvassdraget» med konservator Bjørn Bækkelund ventes begge fullført i 2013.

Eidskog Museum har arrangert flere **kurs i tradisjons-håndverk**.

Kvinnemuseet, i samarbeid med museene i kvinnehistorienettverket, har samlet inn intervjuer av 100 kvinner over 70 år fra hele landet. **Bokprosjektet «Dokument hundre kvinner»** skal utgis som bok i løpet av 2013.

PUBLIKASJONER

Ansatte i Hedmark fylkesmuseum har skrevet til sammen tolv artikler i egne publikasjoner.

Følgende av museets ansatte har skrevet artikler i andre publikasjoner:

- Konservator og doktorgradsstipendiat Bjørn Sverre Hol Haugen, Domkirkeodden: «Reflections on Dress Practices and How to Get to Know the Past».
- Konservator Tor Sæther, Domkirkeodden: «En etterlengtet arkeologisk undersøkelse i Hamarikaupangen»
- Konservator Bjørn Bækkelund, Norsk Skogmuseum: «En dør til Asbjørnsen og hans verden».

Bildet til høyre: Utstillingen «Vietmark på Glomdalsmuseet er et dokumentasjonsprosjekt om den vietnamesiske befolkningen i Hedmark, og skildrer enkeltmennesker som hver på sitt vis lever med to kulturer i dagens Hedmark.

Teknisk drift og vedlikehold

Forum for teknisk drift og vedlikehold omfatter ansatte og oppgaver knyttet til drift og vedlikehold av eiendom, driftsbygninger og utstillinger. Det er i alt 25 ansatte fordelt på vaktmestere, renholdere og håndverkere. Bygningsmassen utgjør omtrent 32 000 kvadratmeter. Anleggene ved Norsk Skogmuseum og Glomdalsmuseet er de største, og Gyldenborg i Kongsvinger er det nyeste, tatt i bruk ved årsskiftet 2012/13. Forumet har et arbeidsutvalg med seks medlemmer. Arbeidsutvalget har hatt fire møter i 2012.

OPPLÆRING

Det er gjennomført en todagers **studietur** med 20 deltakere til Folkemuseet og NRK, og en intern **fagdag** om sikkerhet. Det er avholdt **kurs** i bruk av lift for fem deltakere, varmebehandling for ti deltakere og sveising for elleve deltakere. Ansatte har deltatt på eksterne **kurs** i smiing, muring og legging av flistak, samt på FDV-konferanse.

FELLES ANSKAFFELSER

Det bygges opp en felles **utstyrsbank**, og i 2012 er det anskaffet stillas for bygningsarbeid. Kostnad: kr 100 000.

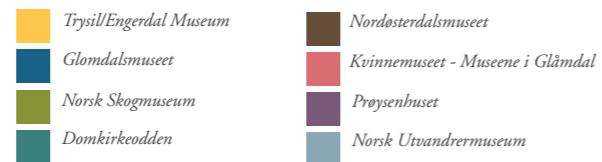
STØRRE TILTAK VED DE ENKELTE ANLEGGENE

I tillegg til vanlig vedlikehold er det investert i større tiltak i 2012:

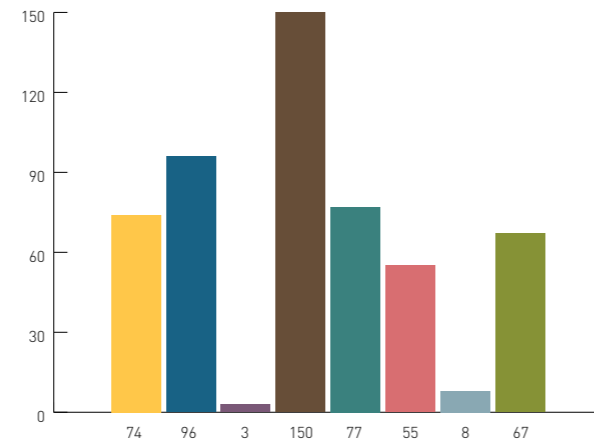
På **Domkirkeodden** er inngangspartiet i Bevaringsavdelingen isolert og ventilert for å bedre innklimaet. Publikumsporten er skiftet og bygningen med butikk er malt. Utskiftingen av taket på Haugen ble fullført. Det er også utført arbeider på Reiersen-boligen, restaurantbygget, friluftscenen og Pilegrimssenteret.

På **Glomdalsmuseet** var driftspersonalet første halvår tungt engasjert i ferdigstillelsen av den militærhistoriske utstillingen. I friluftsmuseet ble det lagt nytt flistak på ria og nytt farvedtak på røykstua, begge på Finnetunet. Samtlige tak på dette tunet nå restaurert og er nå i god forfatning. Gulvet i den vestre delen av Lømostua på Elverumstunet er restaurert. Samtlige torvtak ble kontrollert, klippet og renset for småbusker. Det ble hugget 20 kubikkmeter tømmer, som skal brukes i vedlikeholdsarbeidet.

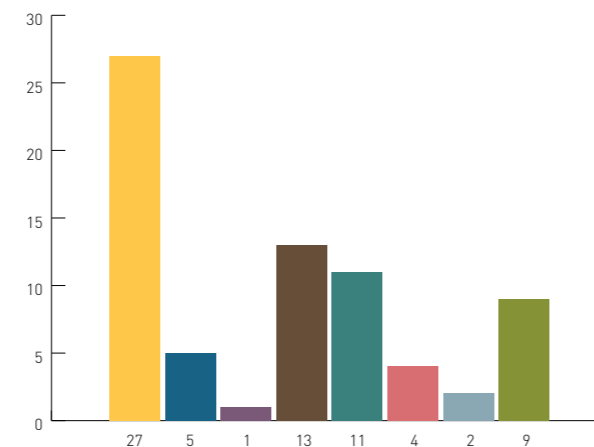
Ved **Norsk Utvandreremuseum** er det installert brannalarmanlegg i hovedbygningen. Kostnaden på kr 105 000 er hovedsakelig dekket av Kulturrådets sikringsmidler. Toalettanlegget i underetasjen er renoveret.

KULTURHISTORISKE BYGNINGER - Totalt 530

DRIFTSBYGNINGER - Totalt 72

ÅRSMELDING 2012 - HEDMARK FYLKESMUSEUM

Ved **Trysil og Engerdal Museum** er det på Blokkodden Villmarksmuseum igangsatt et toårig UU-prosjekt (universell utforming) i samarbeid med Engerdal kommune. En trelavo tilpasset alle besøkende, inkludert rullestolbrukere, er satt opp i tilknytning til resepsjonsbygget. På Trysil bygdetun ble det gjennomført et straksiltak for å sikre kvernhuset.

Norsk Skogmuseums hovedanlegg ble i mars tilkoblet Elverum fjernvarme, noe som dekker det meste av museets energibehov. Det er montert energi- og vannmålere for å skille forbruket. I underetasjen foregår ombygging og tilrettelegging av arkiv og gjenstandsmagasiner.

På **Sørlistøa fløtermuseum** er det gjort et betydelig restaureringsarbeid på den verneverdige slepebåten M/S Trysilknut. Arbeidet er støttet av Riksantikvaren, og Sjøfartsdirektoratet har utført femårskontroll. På Klevfos er det med støtte fra Riksantikvaren gjennomført omfattende fasadearbeid til en kostnad av 5 millioner kroner.

Alle ansatte ved **Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal** har fra årsskiftet 2012/13 flyttet til Forsvarets tidligere undervisningsbygg Gyldenborg ved Kongsvinger festning. Stiftelsen Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal har valgt å selge Baanrudgården for å finansiere utviklingen av Gyldenborg.

Internasjonalt samarbeid

SAMARBEID MED ZLIN-DISTRIKTET I DEN TSJEKKISKE REPUBLIKKEN

Hedmark fylkesmuseum har innledet et samarbeid med «Museet for det Moraviske Slovakia» (MMS-UH) i Zlin-distriktet i Tsjekkia.

Det er representanter fra den politiske og administrative ledelsen i Zlin, representanter fra MMS-UH, representanter fra Hedmark fylkesmuseum og Hedmark fylkeskommune som står bak samarbeidet. Samarbeidet har bakgrunn i det tidligere samarbeidet mellom Hedmark fylkeskommune og Zlin-distriktet.

HFM og MMs-UH utvikler to samarbeidsprosjekter:

- Et femårig program for utveksling av ansatte.
- Et utstillingsprosjekt om «Jernteppet sett fra to sider».

Hedmark fylkesmuseum har innledet et samarbeid med Museet for det Moraviske Slovakia i Zlin-distriktet i Tsjekkia. 7. juni undertegnet administrerende direktør Harald Jacobsen, Hedmark fylkesmuseum og administrerende direktør Ivo Frölich, Museet for det Moraviske Slovakia avtale om samarbeid.

Utstilling av Kirsten Flagstads kjoler på Kirsten Flagstad museet i Hamar.

På Klevfos Industrimuseum åpnet Munch-senteret i Løten i juni. Senteret består av utstilling, barnekunstverksted og Munch-stien.

Naturskolen på Norsk Skogmuseum gjennomførte 61 temadager for grunnskolen og barnehage.

Hedmark fylkesmuseums avdelinger viser en rekke utstillinger hvert år.

Norsk Utvandrer museum markerte 10-års jubileet for Den norske utvandringens minnekirke i august.

Styrets beretning 2012

VIRKSOMHETENS ART

2012 er Hedmark fylkesmuseum sitt tredje driftsår. Fylkesmuseet har driftsansvar for følgende enheter: Domkirkeodden, Glomdalsmuseet, Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal, Nord-Østerdalsmuseet, Norsk Skogmuseum, Norsk Utvandrer museum, Prøysenhuset og Trysil/Engerdal museum. Fylkesmuseets hovedsete er i Elverum. Hedmark fylkesmuseum er blant Norges største konsoliderte museer.

Gjennom sine museumsenheter arbeider Hedmark fylkesmuseum både med kultur- og naturhistorie og kunstformidling. Formålet er å drive dokumentasjon, bevaring, forskning, formidling og fornying. Utgangspunktet er museets store samlinger knyttet til materiell og immateriell kulturarv.

Fylkesmuseets drift preges fortsatt av kartlegging og etablering av felles administrative rutiner, strukturering og tilrettelegging for samhandling.

Hedmark fylkesmuseum har gjennomført tre aksjonær-møter. I tillegg til ordinær generalforsamling er det avholdt ekstraordinær generalforsamling i forbindelse med utvidelse av aksjekapitalen.

Det har vært gjennomført sju styremøter. Ett av styremøtene var kombinert med en studietur til Trondheim og Museene i Sør-Trøndelag. Styret har totalt behandlet 51 saker.

ORGANISASJON

Fylkesmuseets strategiske plan (2011 -2014) hadde sitt andre gjennomførings år i 2012. I 2011 ble det etablert fire strategiske fora: Forum for samlingsforvaltning, Forum for publikum og formidling, Forum for forskning og kunnskapsproduksjon og Forum for organisasjon og ressurser/teknisk drift og vedlikehold. Forane er matriseorganisert og aktiviteten har i 2012 ført til en betydelig vekst i samhandlingen i organisasjonen. Fylkesmuseets eget forskningsråd har fungert godt og det er bl.a. gjennomført skrivekurs for forskere som del av forberedelsen til fylkesmuseets første fagfellelevurderte publikasjon som skal utgis i 2013. Første del av forskning- og kompetanseplanen er avsluttet.

Fra oppstarten av fylkesmuseet har implementering av en felles dataplattform stått sentralt. En slik plattform ble etablert for alle enhetene 1. mars 2012. Det er blitt foretatt en omfattende oppgradering av utstyr og infrastruktur. Registeringsprogrammet PRIMUS er gjort tilgjengelig for alle ansatte i løpet av året. MuseumsIT AS, eid av Hedmark fylkesmuseum, Museene i Sør-Trøndelag, Norsk Folkesmuseum og Lillehammer Museum står for datadrift for eiermuseene og en rekke andre museer.

Fylkesmuseet har siden oppstarten hatt en 25 % stilling knyttet til formidling av Follidal gruver. Uklarhet knyttet til ansvarsforhold når det gjelder transport med gruvetog og omvisning i gruvene førte i 2012 til at denne stillingen ble overført til Stiftelsen Follidal Gruver. Fylkesmuseet bistår Stiftelsen Follidal Gruver når det gjelder faglig arbeid.

Før etableringen av fylkesmuseet ble det startet et arbeid knyttet til etablering av et fellesmagasin lokalisert til Glomdalsmuseet. Nært knyttet til dette er både permanent lokalisering av administrasjonen for fylkesmuseet og felles dokumentasjonssenter for samlingsforvaltning. Organiseringen av dokumentasjonssenteret er vedtatt av styret og det ble i juni ansatt en seksjonsleder for senteret. Seksjonslederen har arbeidet med hvilke stillinger som skal overføres til seksjonen samt hatt ansvar for oppfølging av arbeidet med fellesmagasinet. I beretningsåret er forprosjektet for fellesmagasin avsluttet, og det er utarbeidet et skisseprosjekt for dokumentasjonssenteret og lokaler for fellesadministrasjonen. Styret har vedtatt at fellesadministrasjon og dokumentasjonssenter skal lokaliseres i tilknytning til det planlagte fellesmagasinet på Glomdalsmuseet. Fellesadministrasjonen er inntil videre lokalisert til Norsk Skogmuseum.

Fylkesmuseet ønsker å styrke innsamlings- og dokumentasjonsarbeidet knyttet til immateriell kulturarv og Hedmark musikkarkiv, som ble opprettet i 2011, har hatt sitt første hele virkeår i 2012. Musikkarkivarstillingen som foreløpig er lagt administrativt til avdeling Glomdalsmuseet, har kommet godt i gang med innsamlingsarbeidet av folke- og tradisjonsmusikk i fylket.

I 2011 ble det gjennomført en omfattende prosess for å gi Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal nye lokaler i eiendommen Gyldenborg ved Kongsvinger festning. Dette arbeidet ble sluttført i 2012 og det er inngått avtale med Forsvarsbygg om leietid på 20 år med rett til fornyelse. Kongsvinger kommune og Hedmark fylkeskommune har bidratt økonomisk med økte faste driftsmidler. Begge parter har også vært gode støttespillere i prosessen knyttet til inngåelse av leieavtalen. De ansatte i avdelingen blir samlokalisert på Gyldenborg tidlig i 2013. Som en del av styrkingen av økonomien for å kunne utvikle Gyldenborg har Stiftelsen Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal solgt Baanrudgården som ligger i Øverbyen i Kongsvinger. Dette har gitt avdelingen muligheten til å utvikle Gyldenborg, samtidig som stiftelsen kan innfri gjeld til fylkesmuseet og kjøpe sin andel av aksjene etter aksjeutvidelsen fra kr. 2 til 5 mill. i fylkesmuseet.

Det har vært arbeidet aktivt for å forberede Prøysen-jubileet i 2014 med utgangspunkt i dagens Prøysenhus. Ringsaker kommune har imidlertid sammen med andre aktører startet en prosess med bygging av et nytt Prøysenhus i tilknytning til Prøysenstua med en annen profil. Prosessen har vært krevende og kommunestyret i Ringsaker har bedt rådmannen om å avklare det nye Prøysenhusets framtidige forhold til fylkesmuseet.

ÅRSMELDING 2012 - HEDMARK FYLKESMUSEUM

Ved Domkirkeodden var Espen Skjærbakken konstituert som avdelingsdirektør frem til 1. juni, da Magne Rugsveen ble ansatt. Ved Nordøsterdalsmuseet har Guro Rønningsgrind vært konstituert som avdelingsdirektør gjennom hele året i forbindelse med Kirsten Frønæs sin permisjon.

Ledergruppen har gjennomført to ledersamlinger. En samling hvor temaet var ledelse/ledergrupper i organisasjoner i endring, avholdt på Gravberget Gård, Våler. Ledergruppen har også vært på en studietur til museene i Krakow, Polen.

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Inntektene er i vesentlig grad offentlige tilskudd fra Kulturdepartement, Hedmark fylkeskommune og de fleste kommunene i fylket. Styret ser det som lite sannsynlig at de offentlige tilskuddene vil opphøre. Staten legger til grunn at det skal være en 60/40 fordeling mellom stat og region/kommunetilskudd. For 2012 er fordelingen 71/29. Det er positive signaler om at både Elverum og Kongsvinger som vertskommuner for museer ønsker å styrke sine bidrag til fylkesmuseet fra og med 2013.

Ved overføring av ansatte til fylkesmuseet fulgte også de ansattes rettigheter med, herunder eksisterende pensjonsordninger. Tidligere har museene enkeltvis vært å anse som små foretak som i henhold til regnskapsloven. De har ikke vært forpliktet til å aktuarberegne og rapportere fremtidige pensjonsforpliktelser i sine årsregnskaper. Hedmark fylkesmuseum, må som følge av sin størrelse, benytte regnskapsstandardene til foretak som ikke er små, og må derfor aktuarberegne fremtidige pensjonsforpliktelser. Aktuarberegningene viser at pensjonsordningene i sum har en underdekning på kr. 25 mill. ved utgangen av 2012. Underdekningen har i 2012 økt med snaut kr. 1 mill. Underdekningen er i henhold til regnskapskravene kostnadsført i 2012-regnskapet. Hedmark fylkesmuseum har på grunn av pensjonsforpliktelsene negativ egenkapital som utgjør kr. 10,3 mill. ved utgangen av 2012. Ved utgangen av 2011 var den negative egenkapitalen kr. 13 mill. Styret vil påpeke at inndekningen av den uforutsette økonomiske forpliktelsen ved etableringen av fylkesmuseet er begrensende for fylkesmuseets drift og utvikling.

Styret og administrasjon har lagt stor vekt på å finne løsninger på situasjonen med negativ egenkapital. Det har vært arbeidet aktivt inn mot Kulturdepartementet, Finansdepartementet og Arbeidsdepartementet samt mot ulike stortingsrepresentanter/komiteer. Så langt har det ikke vært mulig å få til en løsning der staten har tatt ansvar for den utilsiktede situasjonen som museet har kommet i som følge av konsolideringen.

Styret har arbeidet systematisk for å kartlegge muligheten for en fusjon av de eierstiftelsene som er aksjonærer i fylkesmuseet. En fusjon ville kunne skapt en museumsstiftelse med tilstrekkelig egenkapital til å dekke pensjonsforpliktelsene i fylkesmuseet. Det har vært drøftinger i aksjonær-

møter og avholdt separate møter med de sju eierstiftelsene, Ringsaker kommune og Hedmark fylkeskommune. Styret konstaterer at eierstiftelsene på det nåværende tidspunkt ikke ønsker å gjennomføre en fusjon. Gjennomgangen av gjeldene avtaleverk har imidlertid vist at det uavhengig av en fusjon er nødvendig å gjennomføre ytterligere avklaringer om ansvar og rolleforståelse mellom eierne og fylkesmuseet som driftsselskap.

Som en følge av at en sammenslutning av eierstiftelsene ikke blir gjennomført nå, har styret vurdert om kapitalgrunnlaget for selskapet kan styrkes på annen måte. I februar 2013 er det gjort avtale med en av eierne om at lån kr. 5,9 mill. kroner gjøres ansvarlig. Det forhandles med andre eiere om lignende ordninger, og det er utsikter til at et tilfredsstillende langsiktig kapitalgrunnlag kan etableres.

Hedmark fylkesmuseum AS samlete inntekter utgjør kr. 108 690 092. Årets overskudd på kr. 2 756 976 overføres til egenkapital.

Etter styrets oppfatning gir det fremlagte resultatregnskap og balanse med tilhørende noter et korrekt uttrykk for resultat 2012 og den økonomiske stillingen ved årsskiftet. Utover det som fremgår av årsregnskapet, kjenner styret ikke til andre forhold vedrørende selskapets drift som skulle vært tatt med i regnskapet. Det har heller ikke inntruffet hendelser av betydning etter årsskiftet som påvirker resultatets stilling.

ARBEIDSMILJØ OG PERSONALE

Hedmark fylkesmuseum legger vekt på å skape et godt arbeidsmiljø. Ledelse og organisasjonstillitsvalgte har gjennomført åtte møter.

Fylkesmuseets arbeidsmiljøutvalg har avholdt to møter. Det er ni stedlige verneombud, hvorav et hovedverneombud. Fylkesmuseet har egen verneleder. Det er avholdt tre allmøter, hvorav ett fokuserte på de ansattes situasjon i en organisasjon i stor endring.

Gjennomsnittsalderen i fylkesmuseet er 48,5 år. Sykefraværet i 2012 var samlet på 7,2 % og utgjorde totalt 1 690 fraværsdager. 5,6 % av dette er langtidssykefravær. Styret synes ikke dette er tilfredsstillende og fylkesmuseet arbeider for å få redusert sykefraværet. For å kunne styrke oppfølgingen av de ansatte og for å kunne redusere sykefraværet inngikk fylkesmuseet avtale med Medi 3 Innlandet om bedriftshelsetjeneste. I løpet av høsten 2012 har alle ansatte fått tilbud om helsekontroll.

Hedmark fylkesmuseum arbeider aktivt for å ha et arbeidsmiljø som tar hensyn til og tilrettelegger for ansatte i alle livsfaser. Fylkesmuseet er en kunnskapsbedrift og rekruttering av medarbeidere med rett kompetanse er viktig. Fylkesmuseet tilstreber en balansert fordeling knyttet til kjønn og alder. Ved ansettelser skal flerkulturell bakgrunn eller funksjonshemninger ikke være diskvalifiserende.

Totalt er det 55 % kvinner og 45 % menn ansatt i fylkesmuseet. Ledergruppa består av seks menn og seks kvinner. Fylkesmuseets styre består av fire menn og tre kvinner.

Styret har ikke kjennskap til at fylkesmuseet forurensar det ytre miljø.

FRAMTIDSUTSIKTER

Fylkesmuseet skal følge opp den nasjonale museums- og politikken fra Kulturdepartement, Norsk Kulturråd og andre statlige bevilgende myndigheter, regionale føringer som gis fra Hedmark fylkeskommune, kommunene som bidrar med midler til de ulike avdelingene og museumseierne.

Målet med den store museumsreformen kan oppsummeres med følgende ord: Lage bedre museer innen samlingsforvaltning, formidling, forskning og fornying.

Ved etableringen av Hedmark fylkesmuseum ble eiendelene, dvs. bygninger, eiendommer, samlinger og tekniske anlegg liggende i de opprinnelige syv museumsstiftelsene og hos Ringsaker kommune. Sammen med Hedmark fylkeskommune er museumsstiftelsene og Ringsaker kommune aksjonærene i fylkesmuseet.

Alle museene som nå inngår i fylkesmuseet har store etterlep knyttet til samlingsforvaltning og vedlikehold. Dette fører til at forventninger på dette området ikke kan innfris i løpet av kort tid. Arbeidet med samlingene vil kreve et langsiktig perspektiv, prioriteringer og økte bevilgninger. Fylkesmuseet er også nødt til å arbeide målrettet og bevisst for å øke sine egne inntekter.

I de kommende årene vil det være viktig å ha klare prioriteringer innen de ulike satsningsområdene. Arbeidet med etablering av fellesmagasin og dokumentasjonssenter i tilknytning til Glomdalsmuseet er et prioritert

mål for å sikre de mest sentrale delene av samlingene ved museene på tilfredsstillende måte. Med støtte av Innovasjon Norge og Hedmark fylkeskommune er planene for fellesmagasinet nå klargjort gjennom et forprosjekt. Dokumentasjonssenter og administrasjonsbygg er utviklet frem til skisseprosjekt nivå. Styret vil arbeide aktivt med å utvikle disse prosjektene, og for å sikre finansieringen av dem. Byggeprosjektene vil kreve betydelige investeringer og økte driftsmidler.

I følge aksjonæravtalene skal fylkesmuseet ivareta drift og vedlikehold av de ulike museenes eiendommer og samlinger. I fylkesmuseets portefølje er det ca. 500 antikvariske bygninger og 71 drifts- og administrasjonsbygninger. Brutto grunnflate på bygningsmassen er totalt på ca. 70 000 kvm. I 2011 ble det startet en kartlegging av tilstanden for bygningsmassen som fylkesmuseet har ansvar for. Kartleggingen var planlagt slutført i 2012, men har vist seg langt mer omfattende enn planlagt og vil bli videreført i 2013. Styret konstaterer at ivaretagelse av bygningsmasse og eiendommer i årene fremover vil by på svært store utfordringer knyttet til vedlikehold og vil kreve klare prioriteringer.

Innen forskning og kunnskapsproduksjon er det et klart mål å styrke den vitenskapelige kompetansen med flere ansatte med førstestillingskompetanse. Det er arbeidet målbevisst for å legge forholdene bedre til rette for forskning, og fylkesmuseets første fagfelleverderte artikkelsamling vil bli utgitt i 2013.

Gyldenborg er et løft for fylkesmuseet og sørfylket og vil i årene fremover være en viktig arena for å levendegjøre fylkesmuseets visjon om kunnskap om fortid – engasjement i samtid.

Elverum 21. februar 2013
I styret for Hedmark fylkesmuseum AS

ÅRSMELDING 2012 - HEDMARK FYLKESMUSEUM

Årsregnskap 2012 - Hedmark fylkesmuseum AS

RESULTATREGNSKAP <i>alle tall i hele tusen</i>		01.01 - 31.12	
	Note	2012	2011
Tilskudd	2,9	76 598	75 640
Billettinntekt		9 173	9 054
Salgsinntekt		5 752	5 845
Leieinntekt		5 388	5 300
Prosjektinntekt	2	11 375	8 140
Annen driftsinntekt		404	885
Sum driftsinntekter		108 690	104 864
Varekostnad		2 870	2 951
Lønnskostnad	3	63 597	62 617
Avskrivning	11	311	104
Annen driftskostnad	5	40 303	37 663
Sum driftskostnader		107 081	103 335
Driftsresultat		1 609	1 529
Renteinntekt fra eierstiftelsene		0	5
Renteinntekt		1 355	897
Annen finansinntekt		1	54
Rentekostnad til aksjonærene		208	43
Rentekostnad		0	2
Resultat av finansposter		1 148	911
Årsresultat		2 757	2 442
DISPONERING AV ÅRSRESULTATET			
Overført til annen egenkapital		2 916	1 477
Overført til avdelingenes andel av annen egenkapital		-159	965
Sum disponering		2 757	2 442

BALANSEREGNSKAP <i>alle tall i hele tusen</i>		31.12.2012	31.12.2011
EIENDELER			
Anleggsmidler			
<i>Varige driftsmidler</i>			
Bygningsmessig påkostning	11	5 812	6 123
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Aksjer i Museums IT AS	10	255	255
Sum anleggsmidler		6 067	6 378

YNGVE ASTRUP
 styreleder

BRITA BRENNÅ
 nestleder

LINE ALFARRUSTAD
 styremedlem

LAILA GRÅSTVEDT
 styremedlem

AXEL KROGVIK
 styremedlem

HÅKON TOSTERUD
 styremedlem

OLAV AARAAS
 styremedlem

HARALD JACOBSEN
 administrerende direktør

BALANSEREGNSKAP alle tall i hele tusen

Note	31.12.2012	31.12.2011
Omløpsmidler		
	1 030	1 062
FORDRINGER		
	1 730	2 277
	507	457
7	5 680	3 481
	7 917	6 215
4	31 787	33 357
Sum omløpsmidler		
	40 734	40 634
SUM EIENDELER		
	46 800	47 011
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital		
Innskutt egenkapital		
	5 000	2 000
6	0	3 000
	5 000	5 000
Opptjent egenkapital		
	-16 770	-19 686
6	1 474	1 633
	-15 296	-18 053
Sum egenkapital		
	-10 296	-13 053
Gjeld		
Avsetning for forpliktelser		
8	24 904	23 988
Annen langsiktig gjeld		
12	5 977	6 227
	30 881	30 215
Kortsiktig gjeld		
5	10 973	15 121
	448	429
	3 531	3 606
	5 082	4 580
	6 181	6 114
	26 215	29 850
Sum gjeld		
	57 096	60 065
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		
	46 800	47 011

Elverum 21.02.2013

YNGVE ASTRUP
styreleder

BRITA BRENNÅ
nestleder

LINE ALFARRUSTAD
styremedlem

LAILA GRÅSTVEDT
styremedlem

AXEL KROGVIK
styremedlem

HÅKON TOSTERUD
styremedlem

OLAV AARAAS
styremedlem

HARALD JACOBSEN
administrerende direktør

ÅRSMELDING 2012 - HEDMARK FYLKESMUSEUM

KONTANTSTRØM alle tall i hele tusen

Note	2012	01.01 - 31.12 2011
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
	2 757	2 442
	311	104
	32	-9
	547	-698
	-75	-162
	916	980
	-5 808	11 616
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
	-1 320	14 273
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
	0	-6 227
	0	-255
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
	0	-6 482
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
	0	6 227
	-250	0
	0	3 000
	-250	9 227
Valutakursendringer, kontanter og kontantekvivalenter		
	-1 570	17 019
	33 357	16 339
Kontanter 31.12		
	31 787	33 358

Alle ansatte ved Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal har fra årsskiftet 2012/13 flyttet til forsvarets tidligere undervisningsbygg Gyldenborg ved Kongsvinger festning. (Foto: L. Chumak)

Noter

NOTE I - REGNSKAPSPRINSIPPER

GRUNNLEGGENDE PRINSIPPER - VURDERING OG KLASSIFISERING - ANDRE FORHOLD

Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger og er avlagt i samsvar med aksjelov, regnskapslov og god regnskapsskikk i Norge gjeldende pr. 31. desember 2012. Årsregnskapet gir et rettviseende bilde av eiendeler og gjeld, finansiell stilling og resultat. Den nødvendige spesifiseringen er gjort i notene. Notene er følgelig en integrert del av årsregnskapet.

Årsregnskapet er basert på de grunnleggende prinsipper om historisk kost, sammenlignbarhet, fortsatt drift, kongruens og forsiktighet. Transaksjoner regnskapsføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter resultatføres når de er opptjent og kostnader sammenstilles med opptjente inntekter. Regnskapsprinsippene utdypes nedenfor. Når faktiske tall ikke er tilgjengelige på tidspunkt for regnskapsavleggelsen, tilsier god regnskapsskikk at ledelsen beregner et best mulig estimat for bruk i resultatregnskap og balanse. Det kan fremkomme avvik mellom estimerte og faktiske tall.

Eiendeler/gjeld som knytter seg til varekretsløpet og poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, er klassifisert som omløpsmidler/kortsiktig gjeld. Vurdering av omløpsmidler/kortsiktig gjeld skjer til laveste/høyeste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Virkelig verdi er definert som antatt fremtidig salgspris redusert med forventede salgskostnader. Ved anvendelse av regnskapsprinsipper og presentasjon av transaksjoner og andre forhold, legges det vekt på økonomiske realiteter, ikke bare juridisk form. Betingede tap som er sannsynlige og kvantifiserbare, kostnadsføres.

REGNSKAPSPRINSIPPER FOR VESENTLIGE REGNSKAPSPOSTER

INNTEKTSFØRINGSTIDSPUNKT

Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring skjer følgelig normalt på leveringstidspunktet ved salg av varer og tjenester. Driftsinntektene er fratrukket merverdiavgift, rabatter, bonuser og fakturerte fraktkostnader.

KOSTNADSFØRINGSTIDSPUNKT / SAMMENSTILLING

Utgifter sammenstilles med og kostnadsføres samtidig med de inntekter utgiftene kan henføres til. Utgifter som ikke kan henføres direkte til inntekter, kostnadsføres når de påløper.

ANDRE DRIFTSINNTEKTER (-KOSTNADER)

Vesentlige inntekter og kostnader som ikke har sammenheng med den ordinære virksomheten, klassifiseres som andre driftsinntekter og -kostnader.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger.

VARELAGER OG VAREKOSTNAD

Beholdninger av varer består av handelsvarer. Varene er vurdert til laveste av kostpris etter «først inn – først ut» og virkelig verdi. Årets varekostnad består av kostpris solgte varer med fradrag av nedskrivning i samsvar med god regnskapsskikk pr. årsslutt.

FORDRINGER

Fordringer er oppført til pålydende med fradrag for forventede tap.

PENSJONSFORPLIKTELSER OG PENSJONSKOSTNAD

Selskapets netto pensjonsforpliktelse med hensyn på ytelsesbaserte pensjonsordninger og avtalefestet pensjon er beregnet ihht NRS nr 6 Pensjoner. Pensjonsforpliktelsene hadde ikke tidligere vært balanseført i eierstiftelsene ihht NRS nr 8 Små foretak. Etter konsolideringen skal forpliktelsen balanseføres, denne prinsippendringen ble i 2010 ført rett mot egenkapitalen, mens endringer i pensjonsforpliktelse fra 2011 er ført over resultatet.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

ÅRSMEDELING 2012 - HEDMARK FYLKESMUSEUM

NOTER alle tall i hele tusen

NOTE 2 - TILSKUDD

Driftstilskudd	2012	2011
Kultur- og kirkedepartementet	52 303	50 730
Hedmark fylkeskommune	15 114	13 639
Kommuner	6 430	6 367
Andre driftstilskudd	2 750	4 904
Sum driftstilskudd	76 597	75 640

Prosjektilskudd

Prosjektilskudd offentlige	4 418	3 603
Prosjektilskudd andre	685	903
Andre tilskudd	1 327	563
Prosjektregulering	4 944	3 071
Sum tilskudd	11 374	8 140

NOTE 3 - LØNNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSE, LÅN TIL ANSATTE, PENSJONER M.M.

Lønnskostnader mm.	2012	2011
Lønninger	47 377	48 029
Folketrygdavgift	7 572	7 278
Styrehonorar eierstiftelsene	249	245
Pensjonskostnader betalt i løpet av året	6 335	5 341
Endring pensjonsforpliktelse	916	980
Andre ytelser	1 148	744
Sum lønnskostnader	63 597	62 617

Antall årsverk	128	130
----------------	-----	-----

Godtgjørelser	Daglig leder	Styret	Styrene i eierstiftelsene
Lønn	823	419	249
Ytelse til pensjonsforpliktelser	95		
Annen godtgjørelse	8		

Det foreligger ingen avtaler om sluttvederlag for daglig leder.

Virksomheten kommer inn under kravet om obligatorisk tjenestepensjon, som oppfylles av virksomhetens medlemskap i KLP og Storebrand.

Kostnadsført revisjonshonorar i 2012 for fylkesmuseet eksklusive merverdiavgift.

Lovpålagt revisjon	89
Særattestasjoner	14
Bistand revisor	114
Bistand vedrørende kapitalutvidelse	16
Bistand KPMG Law	49

REVISOR

Kostnadsført revisjonshonorar i 2012 for eierstiftelsene inklusive merverdiavgift.

Lovpålagt revisjon av eierstiftelsene	143
---------------------------------------	-----

NOTE 4 - LIKVIDER

Av likvider er kr 2 331 bundne midler som er inntående på egen skattetrekkskonto.

NOTER alle tall i hele tusen

NOTE 5- PROSJEKTFORPLIKTELSER

	01.01	Tilførte midler	Benyttede midler, ført som annen driftskostnad	Prosjektregulering	31.12
Domkirkeodden/ Hedmarksmuseet	1 211	861	1 088	-72	912
Glomdalsmuseet	1 052	195	1 318	1 081	1 010
Kvinnemuseet - Museene i Glåmdal	289	519	446	-73	289
Nordøsterdalsmuseet	1 123	335	169	300	1 589
Norsk Skogmuseum	7 652	3 495	6 123	17	5 041
Prøysenhuset	2 013	300	758	-147	1 408
Utvandreremuseet	44	219	219		44
Trysil/Engerdal	37				37
Administrasjonen	1 700	75	289	-843	643
Sum gjenværende forpliktelser	15 121				10 973

NOTE 6 - EGENKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

	Aksjekapital	Ikke registrert AK	Annen EK	Avdelingenes andel av annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.	2 000	3 000	-19 686	1 633	-13 053
Kapitalutvidelse	3 000	-3 000	0	0	0
Årsresultat				2 916	2 757
Egenkapital 31.12.	5 000	0	-16 770	1 474	-10 296

EIERSTRUKTUR:

Selskapets aksjekapital er på 5 mill , fordelt på 500 aksjer á kr 10 000. O Alle aksjer er av samme klasse og har samme rettigheter.

	Antall aksjer	Eierandel
Stiftelsen Domkirkeodden*	70	14 %
Stiftelsen Glomdalsmuseet*	70	14 %
Hedmark fylkeskommune	175	35 %
Stiftelsen Kvinnemuseet - Museene i Glåmdal **	20	4 %
Stiftelsen Nordøsterdalsmuseet	50	10 %
Stiftelsen Norsk Skogmuseum*	70	14 %
Prøysen huset v/Ringsaker kommune	15	3 %
Stiftelsen Trysil/Engerdal museum	15	3 %
Stiftelsen Norsk Utvandreremuseum og forskningssenter	15	3 %
Sum antall aksjer	500	100 %

FORKJØPSRETT OG PLIKT

For at opprinnelig aksjefordeling kan gjenopprettes er det inngått avtale mellom de som har overtegnet (*) og de som ikke har tegnet aksjer (**) om å selge/kjøre aksjene til pari kurs innen 31.12.2013.

ÅRSMELDING 2012 - HEDMARK FYLKESMUSEUM

NOTER alle tall i hele tusen

NOTE 7 - ANDRE FORDRINGER

	2012	2011
Fordringer tilskudd	4 288	2 621
Fordring merverdiavgift	608	580
Andre kortsiktige fordringer	785	279
Sum andre fordringer	5 681	3 480

NOTE 8 - PENSJONSFORPLIKTELSER

Sammensetning av samlede pensjoner og pensjonsforpliktelser

	2012 KLP	2012 Storebrand	Sum 2012	Sum 2011
Pensjonsforpliktelse	56 487	34 808	91 295	92 117
Pensjonsmidler	42 346	22 656	65 002	61 098
Netto pensjonsforpliktelse over-/underfinansiert (+/-)	14 141	12 152	26 293	31 019
Aga ikke inkludert i KLPs oppsett	2 257	0	2 257	2 257
Ikke resultatført aktuarielt tap	-824	-2 822	-3 646	-9 288
Netto pensjonsforpliktelser *	15 574	9 330	24 904	23 988
* Herav AGA inkludert i balanseført forpliktelse			3 078	3 604

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	4,20 %	3,80 %
Forventet lønnsregulering	3,50 %	3,50 %
Forventet G-regulering	3,25 %	3,25 %
Pensjonsregulering	2,48 %	2,48 %
Forventet avkastning	4,00 %	4,10 %
Korridorstørrelse	10,00 %	10,00 %
Amortiseringsfaktor (forventet gjenstående tjenestetid)	15	15
Antall yrkesaktive	99	108
Antall pensjonister	56	55
Antall fratradte	85	23

Som aktuarmessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang, er lagt til grunn vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring.

NOTE 9 - TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

	15 114	Honorarer til revisor	Styrekostnader	Andre driftskostnader	Avdrag og renter
Driftstilskudd fra Hedmark Fylkeskommune	15 114				
<i>For eierstiftelsene er det kostandsført følgende:</i>					
Stiftelsen Trysil/Engerdal museum	9	8	3	0	0
Stiftelsen Glomdalsmuseet	12	13	13	0	0
Stiftelsen Norsk Skogmuseum	44	88	24	0	0
Stiftelsen Domkirkeodden	23	29	9	121	
Stiftelsen Nordøsterdalsmuseet	17	95	1	188	
Stiftelsen Kvinnemuseet - Museene i Glåmdal	17	17	5	55	
Stiftelsen Norsk utvandreremuseum	21	0	0	0	
MuseumsIT AS	0	0	1 645	0	

NORDØSTERDALSMUSEET

Nordøsterdalsmuseet dekker et stort område fra Rendalen i sør til Os i nord. Det er et øko-museum med 11 avdelinger: Rendalen Bygdemuseum, Alvdal Museum, Aukrustsenteret, Follidal Bygdemuseum, Follidal Gruvemuseum, Bjørgan, Tynset Bygdemuseum, Tyllidalen Bygdetun, Dølmutunet og Sætersgårds Samlinger i Tolga og Os museum, med Museumssentret Ramsmoen på Tynset som administrasjons- og faglig knutepunkt.

Arbeidsfeltet er regionens kultur- og naturhistorie og hovedfokuset i samlingene er rettet mot jordbruk, gruvevirksomhet, litteratur, kunst og moderniseringen av bygdesamfunn.

Foto: Nordøsterdalsmuseet

TRYSIL/ENGERDAL MUSEUM

Trysil/Engerdal museum er et kulturhistorisk museum med museumsanlegg flere steder i de to kommunene. Ved Trysil bygdetun og Blokkodden villmarksmuseum formidles lokal bo- og byggeskikk, bondekultur, bruk av utmark, jakt, fangst og fiske, sørsamisk kulturhistorie og skogbruks- og fløterhistorie. Fløtningshistorie Museets fagstab og administrasjon holder til i Gammelskula i Trysil sentrum, hvor det til tider også er mindre, skiftende utstillinger og arrangementer.

Foto: Trysil/Engerdal museum

NORSK SKOGMUSEUM

Kultur- og naturhistorisk museum med nasjonale ansvarssoppgaver for skognæringene, utmark, jakt, fangst og fiske. Museet skal drive forskning, samle og bevare historisk materiale, og formidle kunnskap gjennom utstillinger, publikasjoner, undervisning og andre former for informasjon. Museet skal være en arena der publikum møter kunnskap. Samspelet mellom natur, menneske og samfunn skal stå sentralt. Sørlistøa Fløtermuseum i Åmot og Klevfos Industrimuseum i Løten er underlagt Norsk Skogmuseum.

Foto: O.T Ljøstad

GLOMDALSMUSEET

Glomdalsmuseet er et kulturhistorisk museum med stor bredde. De tematiske områdene museet tradisjonelt har arbeidet med er bygge- og boskikk i Østerdalen og Solør, folkekunst og stilhistorie, landbruk, håndverk og ervervsliv, medisinsk historie og forsvarshistorie.

Rollen som flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter for Hedmark er et viktig satsingsområde. Museet har et særlig ansvar for dokumentasjon og formidling av taternes/romanifolkets kultur og historie.

Glomdalsmuseet har også ansvar for dokumentasjon og formidling av Vidar Sandbecks kunstneriske virksomhet. Videre er Hedmark musikkarkiv nå en integrert del av museets virksomhet. Hovedfokus for denne virksomheten er dokumentasjon av ulike musikkuttrykk i Hedmark.

Foto: Glomdalsmuseet

ÅRSMELDING 2012 - HEDMARK FYLKESMUSEUM

Foto: Prøysenhuset

PRØYSENHuset

Nasjonalt kulturhus og museum, et av de best besøkte litterære museer i Norge, med om lag 20 000 besøkende i året. Huset inneholder en utstilling som tar deg med på en vandring gjennom livet og forfatterskapet til Alf Prøysen. Huset har en velutstyrt teatersal, et galleri med skiftende utstillinger, kanskje verdens største musehull til å leke i og butikk med Alf Prøysens bøker og musikk. Husmannsplassen Prøysen, Alf Prøysens barndoms-hjem, ligger ved Præstvægen, 800 meter fra Prøysenhuset, og er åpen for publikum i sommersesongen. Prøysenhuset går ut av Hedmark fylkesmuseum 1. april 2013.

Foto: Hedmarksmuseet

DOMKIRKEODDEN

Består av Hedmarksmuseet og Kirsten Flagstadmuseet. Hedmarksmuseet har Hedmarkens kulturhistorie og Hamar i middelalderen som tema. Museet har siden 1960-tallet brukt moderne arkitektur til å fremheve fortiden: Storhamarlåven (1969), Vernebygg over Domkirkeruinen (1998) og to mindre vernebygg i Bispeborgen (2005). Kirsten Flagstadmuseet holder hus i Strandstuen i Hamar sentrum. Museet har en enestående samling av kostymer, bilder og gjenstander fra sangerinnen Kirsten Flagstads karriere som operasanger. I 2012 er museet utvidet med et kontor- og velkomstbygg, Smia, og er godt forberedt til 100-årsjubileet for Kirsten Flagstads debut i 2013.

Foto: Norsk utvandreremuseum

NORSK UTVANDRERMUSEUM

Norsk Utvandreremuseum er landets største museum viet til norsk migrasjon til oversjøiske land. Formålet er å øke kunnskapen om norsk utvandring og hjemvandring, utvandrernes kulturelle utvikling i innvandringslandet og deres forhold til Norge og norsk kultur. Museet samler og tar vare på historisk materiale og formidler forskningsresultater gjennom utstillinger, publikasjoner, undervisning og andre kanaler. Avdelingen har to seksjoner: friluftsmuseet og dokumentasjonssenteret.

KVINNEMUSEET – MUSEENE I GLÅMDAL

Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal består av Kvinnemuseet, Kongsvinger Museum, Eidskog Museum og Odalstunet, og dekker den sørligste delen av Hedmark. Avdelingen har hovedkontor på Gyldenborg ved Kongsvinger festning. Her planlegges nye utstillinger til 2014 som vil fortelle mange historier om dette skoglandet i grenseland. Til sammen forvalter museet 50 antikvariske bygninger fordelt på 15 anlegg. Kvinnemuseet har en viktig rolle i det nasjonale museumsnettverket, og deltar også aktivt internasjonalt.

Foto: Kvinnemuseet – Museene i Glåmdal

«Kunnskap om fortid – engasjement i samtid»

 Trysil/Engerdal Museum

 Glomdalsmuseet

 Norsk Skogmuseum

 Domkirkeodden

 Nordøsterdalsmuseet

 Kvinnemuseet - Museene i Glåmdal

 Prøysenhuset

 Norsk Utvandrer museum

Design: JØSSI - www.jossi.as

HEDMARK FYLKESMUSEUM

POSTBOKS 117, 2401 ELVERUM - BESØKSADRESSE: SOLØRVEIEN 151, ELVERUM

TELEFON: 62 40 90 75 FAKS: 62 40 90 50 - E-post: post@hedmus.no

www.hedmus.no